

вирощування деревно-чагарникової рослинності, особливостей процесу посадки, догляду, охороні та періоду рубки дерев. При проведенні експертної грошової оцінки необхідно урахувати фактор часу та розглядати ліс особливий вид нерухомого майна.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2007р. № 733 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-%D0%BF>.

Денисенко М.П.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри бізнес-економіки
Київського національного університету технологій та дизайну*

Бреус С.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бізнес-економіки
Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

БЕЗПЕКА ЯК КАТЕГОРІЯ ТА ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ЇЇ ТРАКТУВАННЯ

У найбільш загальному розумінні безпека являє собою стан захищеності від чого завгодно і може використовуватись як до захисту особи, так і суспільства та держави в цілому.

Критичний аналіз літератури з точки зору проблематики дослідження з урахуванням характерних рис безпеки дозволяє виокремити основні підходи до її трактування як категорії. Серед них важливими є підходи до характеристики безпеки як стану захищеності від внутрішніх і зовнішніх загроз (А. Камінський, О. Бойко, А. Качинський, Є. Крихтіна, О. Бодрук, Є. Олейніков, О. Омелянович, В. Ярочкин, А. Возженніков, В. Сенчагов) та такого стану, в якому відсутні загрози (А. Уолферс, А. Баланда, Г. Ситник). Крім того безпеку доцільно розглядати в динаміці, оскільки чинники, що на неї впливають та сила їх впливу постійно змінюється, таким чином зміщується епіцентр, що потребує, у свою чергу, проведення постійного моніторингу стану безпеки та розробки заходів щодо її забезпечення задля недопущення руйнації системи (В. Щербина, В. Тамбовцев, С. Марова), при цьому безпека є характеристикою та необхідною передумовою (В. Горбулін, С. Пирожков) і розглядається в якості категорії, що має на меті захист (Н. Нижник, Г. Ситник та В. Білоус).

Так, А. Камінський розглядає безпеку як стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства й держави від внутрішніх і зовнішніх загроз [1]. О. Бойко, А. Качинський, Є. Крихтіна трактують безпеку як «стан захищеності життєво важливих інтересів людини і суспільства від

внутрішніх і зовнішніх загроз» [2, с. 26; 3, с. 124]. Подібним чином розглядають безпеку й О. Бодрук, та В. Ярочкин. При цьому О. Бодрук пропонує при визначенні безпеки враховувати й інтереси держави [2, с. 26; 4, с. 75], а В. Ярочкин [5] надає широке за змістом трактування, яке враховує ще й світове співтовариство народів, і пропонує не тільки захищати інтереси різних сторін від внутрішніх і зовнішніх загроз, але додає й небезпеки та пропонує їх виявляти (вивчати) задля їх запобігання чи послаблення (за його визначенням безпека – «...це стан захищеності особи, суспільства, держави від зовнішніх і внутрішніх небезпек і загроз, що базується на діяльності людей, суспільства, держави, світового співтовариства народів щодо виявлення (вивчення), запобігання, послаблення в подолання небезпек та загроз, що здатні знищити їх, позбавити фундаментальних матеріальних та духовних цінностей, завдати неприйнятних (недопустимих об'єктивно та суб'єктивно) збитків, закрити шлях до виживання і розвитку». За такого визначення безпека може бути визначена всіх рівнях від держави до особистості.

Американський дослідник А. Уолферс зазначав, що безпека в об'єктивному плані передбачає відсутність загроз набутих цінностям, а у суб'єктивному – відсутність страху, що вказаним цінностям буде нанесено шкоду, що вони будуть піддані руйнації [6]. З цим погоджуються А. Баланда [2] та Г. Ситник [7, с. 22], який зокрема вважає, що таке розуміння поняття «безпеки» є класичним серед наукових шкіл Заходу.

Є. Олейніков та О. Омелянович відмічають, що безпека може розглядатись не тільки як стан, але і як захищеність від небезпеки найважливіших тенденцій розвитку інтересів суспільства та його основоутворюючих елементів від впливу внутрішніх та зовнішніх факторів [8, с. 7; 9, с. 10; 10, с. 8]. До того ж як об'єкт безпеки розглядається послідовно держава, регіон та особистість.

Схожим за змістом є трактування безпеки А. Возженніковим як «...стану та міри захищеності суб'єкта від загроз, шкоди, збитків чи зла», при цьому з'являється можливість виокремлення суб'єктів безпеки, однак без подальшої їх конкретизації [2, с. 26].

Науково узагальнене визначення поняття «безпеки», що є універсальним з точки зору вибору її об'єкта, є визначення В. Сенчагова: «безпека – це стан об'єкта в системі його зв'язків з точки зору здатності до виживання і розвитку в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз, а також дії непередбачуваних і важко прогнозованих факторів» [11, с. 98]

За трактуванням В. Щербини безпека «може бути визначена як комплексне поняття, котре включає відповідні системи інформаційно-аналітичного моніторингу, попереджувальних, профілактичних, поточних і прогнозованих заходів щодо впливу на можливі загрози і має на меті нейтралізацію можливих негативних наслідків. Комплексність завдань, які вирішуються у сфері безпеки, вимагає професійної підготовки фахівців, які за повної довіри сторін можуть розробити методичку і кваліфіковано забезпечити достатній рівень безпеки» [12, с. 222].

Також заслуговує на увагу визначення, надане В. Тамбовцевим, але з можливістю виокремлення меж безпеки (небезпеки). Так, він зазначає, що «...безпекою слід вважати такий стан суб'єкта, який означає що ймовірність небажаної зміни будь-яких його якостей, параметрів належного йому майна та

оточуючого його зовнішнього середовища є невеликими (менше визначеної межі)» [13, с. 45].

Конкретнішим за змістом, що розширює межі визначення стану безпеки є трактування С. Марової як стану, при якому сума впливів на систему зовнішніх та внутрішніх енергетичних та інформаційних потоків не перевищує допустимого значення, яке може призвести до руйнації самої системи безпека [14, с. 13].

В. Горбулін та С. Пирожков зазначають, що «...безпека є своєрідною характеристикою і необхідною передумовою життєдіяльності, прогресивного розвитку й нормального функціонування об'єктів реального світу» [2, с. 25; 15, с. 91].

Н. Нижник, Г. Ситник та В. Білоус характеризують безпеку як «...категорію, що має на меті захист та просування життєвих інтересів людини, суспільства, держави» [2, с. 25].

При цьому з урахуванням проведеного критичного аналізу наукової літератури можна стверджувати, що при розгляді безпеки як категорії доцільно також враховувати можливі ресурси різних видів, наявність яких в достатньому обсязі дозволить досягти такого стану, за якого буде досягнути належний рівень безпеки задля можливості протидіяти зовнішнім та внутрішнім загрозам (необхідність наявності ресурсів задля забезпечення безпеки тією чи іншою мірою висвітлюється в науковій літературі, коли мова йде про необхідність досягти стану захищеності, але у визначеннях авторів окремо це не виділяється). У результаті можуть бути виділені межі безпеки, недосягнення яких може свідчити про існуючий рівень безпеки на певний період часу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. – Львів: Світ, 1995. – 143 с.
2. Баланда А. Безпека як соціальний феномен: дискурс людського розвитку / А. Баланда // Україна: аспекти праці. – 2007. – № 1. – С. 25-29.
3. Соціальна політика та економічна безпека; за заг. ред. Є. І. Крихтіна. – Донецьк : Каштан, 2004. – 335 с.
4. Бодрук О. С. Структури воєнної безпеки: національний та міжнародний аспекти : монографія / О. С. Бодрук / Рада Національної безпеки і оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. – К.: НІПМБ, 2001. – 299 с.
5. Ярочкин В. И. Секьюритология : Наука о безопасности жизнедеятельности / В. И. Ярочкин. – М. : Ось-89, 2000. – 400 с.
6. Wolfers A. Diskort and Collaboration, Essays on International Politics [Text] / A. Wolfers. – Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1962. – P. 150.
7. Ситник Г. П. Національна безпека України: теорія і практика : Навч. посібник / Г. П. Ситник, В. М. Олуйко, М. П. Вавринчук; за заг. ред. Г. П. Ситника. – Хмельницький; К. : Вид-во «Кондор», 2007. – 616 с.
8. Мороз О. В. Концепція економічної безпеки сучасного підприємства : монографія / О. В. Мороз, Н. П. Карачина, А. А. Шиян. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 241 с.
9. Омелянович Л. О. Економічна безпека торговельного підприємства : монографія / Л. О. Омелянович, Г. Є. Долматова. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2005. – 195 с.
10. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность) : учеб.- практ. пособие // Российская экономическая академия им. Г. В. Плеханова; ред. Е. А. Олейников – М. : Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997. – 288 с.
11. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект : монографія / С. М. Шкарлет. – К. : НАУ, 2007. – 436 с.

12. Щербина В. М. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємств і установ / В. М. Щербина // Актуальні проблеми економіки. – 2006 – № 10 (64). – С. 220-225.
13. Тамбовцев В. Л. Объекты безопасности России / В. Л. Тамбовцев // Вопросы экономики. – 1994. – № 12. – С. 45-54.
14. Марова С. Ф. Управління безпекою життєдіяльності : монографія / С. Ф. Марова. – Донецьк : Вебер, 2009. – 344 с.
15. Горбулін В. Система оцінок зовнішніх і внутрішніх ризиків та загроз національній безпеці України / В. П. Горбулін, С. І. Пирожков та ін. [Текст] : наук.-інформ. зб. / Нац. центр з питань євроатлант. інтегр. України; за заг. ред. В. П. Горбуліна; редкол.: В. П. Горбулін (голова) та ін. – К. : Євроатлантикінформ, 2005. – 229 с. – (Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України; вип. 16).

Іванюк У.В.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту організації
Львівського інституту
Міжрегіональної академії управління персоналом
м. Львів, Україна*

РОЗВИТОК АНІМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СІЛЬСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ

Поняття сільський зелений туризм охоплює широкий спектр видів відпочинку у сільській місцевості, а також орієнтований на перебування в агрооселях.

Сільський зелений туризм визначається своєю багатогранністю. Він передбачає: екскурсійні маршрути, які є унікальною можливістю долучитися до джерел та витоків української духовності через засоби культури, літератури, мистецтва; ознайомлення з природними художніми ремеслами; відвідування історичних пам'яток (місць життя і творчості відомих людей тощо) [3, с. 151].

Необхідною умовою розвитку сільського зеленого туризму є розробка пакета різнобічних пропозицій стосовно проведення дозвілля у сільській місцевості поза межами самої агрооселі. Це стає можливим після проведення господарем аналізу наявних у його розпорядженні потенційних ресурсів, які можна було б використати для розробки унікальної пропозиції [2, с. 301].

Перспективним напрямом розвитку сільського зеленого туризму є запровадження анімаційного менеджменту. Адже, анімаційні технології сучасний інструмент по розробці й впровадження спеціальних програм проведення вільного часу туристів: фестивалі, спортивні змагання, аеробіка, ігри, танцювальні вечори, карнавали, вечорниці тощо.

Під анімаційним менеджментом розуміють систему управління процесом надання туристу комплексу анімаційних послуг. Анімаційний менеджмент як різновид менеджменту – управлінський механізм виконання взаємозалежних основних функцій менеджменту : планування, організація, мотивація, контроль.